

El Calvet

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Carrer Pau Casals, s/n (urbanització el Calvet)
Alçada: 285

Coordenades:

Latitud: 41.68672
Longitud: 1.78062
UTM Est (X): 398519
UTM Nord (Y): 4615712

Classificació

Número de fitxa 08098-161
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Modern
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Edifici: bo. Entorn precari, en el context de la urbanització del Calvet, sobretot al sector de la Font del Calvet.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Salvador de Guardiola

Fitxes associades:

[Resclosa i rec del molí del Calvet](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dv., 07/08/2015 - 02:00

Descripció

Antiga masia, que havia estat de les més importants del municipi, actualment transformada en equipament socio-sanitari. Es troba emplaçada enmig de la urbanització que porta el seu nom. La casa té al seu voltant un recinte murallat amb un ampli pati enjardinat, i consta actualment d'un cos de planta rectangular amb annexos de nova construcció als costats nord i oest. Antigament, però, la masia era més gran i tenia un altre cos residencial així com coberts al costat de llevant, ocupant part del jardí. L'edifici actual conserva el volum d'un dels cossos de la masia, possiblement el més antic. Consta de planta baixa i dos pisos, amb coberta a dues aigües. Les façanes han estat arrebossades i la majoria d'obertures s'han refet, de manera que l'aspecte tradicional de la construcció pràcticament ha desaparegut. L'actual façana principal, que dona al pati, té adossat un cos porxat. L'obra de nova construcció del costat nord s'assenta sobre les restes de murs antics deixats a pedra vista, mentre que el cos de ponent és tot obra nova. L'interior de l'edifici ha estat totalment remodelat.

Des d'un punt de vista patrimonial, la part més interessant és la muralla que encercla tot el conjunt formant un gran recinte tancat de planta rectangular. Està formada per un mur de pedra que queda flanquejat a cadascun dels quatre angles per unes torretes quadrades que sobresurten lleugerament en alçada, sense cap més obertura exterior que alguna espitllera. Tot plegat dona al conjunt un aspecte de fortalesa, sobretot a la part de ponent on la construcció s'assenta sobre una cinglera sota la qual hi ha la font del Calvet. A l'angle nord-oest la muralla té un portal amb una bonica reixa de ferro forjat de l'any 1882.

L'entorn immediat conserva alguns elements d'interès relacionats amb l'antiga masia. Al costat sud hi havia un viver d'aigua que formava un petit embassament. Possiblement aquesta aigua contribuïa d'alguna manera al funcionament del molí fariner que hi havia prop de la masia. Actualment aquesta zona és un terreny erm i abandonat. Al costat nord de la masia hi havia una bassa circular amb una barana al capdamunt, la qual era alimentada mitjançant un ariet i proporcionava aigua per a regar horts. Es conserva part del mur d'aquesta bassa al carrer de Pau Casals (uns 100 m al nord de la casa). Un dels racons més interessants és darrera la casa, sota el cingle on hi ha la font del Calvet i diversos camins d'accés a la masia, un dels quals es dirigia vers un pont particular de la masia sobre la riera de Guardiola. Abans hi havia una altra font del Calvet, més petita, la qual fou destruïda.

Observacions:

Reixa del portal nord-oest: 1882.

Informació oral facilitada per Josep Barturó i Assumpció Cots.

Història

Fins ara el mas del Calvet no s'ha pogut relacionar amb cap dels noms de masos que estan documentats en època medieval. Al segle XVIII sí que apareix ja com a masia del Calvet, i era una de les importants. Des de principis d'aquest segle era propietat de la família Soler, blanquers de Manresa que tenien la casa principal al carrer Galceran Andreu i a Sant Salvador de Guardiola posseïen també el mas Graells. A mitjan segle XVIII el mas Calvet tenia una capacitat de 160 càrregues de vi, una oficina d'aiguarent i un molí fariner. Durant aquest segle els hereus van ser Joan Baptista Soler, Josep Soler Vilomara i Joan Baptista Soler Soler. Aquest últim era comerciant i industrial, i va morir el 1810, encara posseïdor dels dos masos (FERRER, 1982: 33-36). Uns anys després els Soler s'emparentarien amb els March, donant lloc a una de les famílies manresanes més notables en la qual hi trobem representants il·lustres com el polític i historiador Leonci Soler i March. En el cadastre de 1780 encara hi consta el molí fariner del mas Calvet, que és l'única activitat industrial registrada al municipi. Segons es pot apreciar en una fotografia antiga, al segle XIX la masia es devia ampliar amb un nou cos residencial. Llavors la casa tenia una capella, adossada al costat nord. A principis de segle XX continuava en poder dels Soler. Concretament, Leonci Soler i March va engrandir la finca comprant una part dels terrenys de cal Pinyot Vell (FARGAS, 2012: 164). Aquesta va ser una època d'esplendor i sembla que s'hi feien grans festes. Segons sembla, també s'hi feien reunions de

sectors tradicionalistes i carlins. L'any 1906, segons consta en una fotografia, es va construir el pont que travessava la riera del Calvet i continuava per un camí particular que anava a parar a la font del Calvet, sota la masia. Aquest pont fou destruït per la riuada de l'any 2000. Leonci Soler i March va morir l'any 1932. Durant la Guerra Civil foren assassinats alguns membres de la família dels masovers d'aquesta masia. El següent propietari fou el fill de Leonci: Lluís Soler i Terol, doctor en medicina, dret i també dramaturg. Sembla ser que el seu fill va intentar ingressar-lo en una institució psiquiàtrica. Morí l'any 1958. Una mica abans, entorn de 1954, Narcís Torrentó, un gran propietari de Viver i Serrateix, va comprar el Graell i el Calvet. A la dècada de 1970 les dues finques es van vendre i la nova propietat va promoure, de manera il·legal, la gran urbanització anomenada del Calvet. A la dècada de 1990 es portà a terme la rehabilitació de la masia, que es trobava en estat de semi-ruïna. Des d'aleshores acull un centre de dia, CAP i casal cívic.

Bibliografia

FARGAS MORERA, Fèlix (2012). Salelles, 1000 anys de fets i esforç, treball i creixement de la seva parròquia, p. 164.

FERRER, Llorenç (1982). "Genealogia de la família Soler i March. Aspectes socio-econòmics".

Miscel·lània d'Estudis Bagencs, núm. 2. Centre d'Estudis del Bages, Manresa, p. 33-37.

GÓMEZ GÓMEZ, Immaculada (1988). "Sant Salvador de Guardiola", Història del Bages, vol. 2, Parcir Ed., Manresa, p. 424.

